

Vrhovno sodišče RS
Urad predsednika
generalni sekretar Rado Brezovar
Tavčarjeva 9, Ljubljana

Okrajno sodišče v Ljubljani
Urad predsednice
predsednica Nataša Kosec
Miklošičeva 10, Ljubljana

Ljubljana, 14. 9. 2021

Spoštovani,

prejeli smo vaš dopis številka Su 407/2020 z dne 6. 9. 2021, poslan Uradom predsednikov sodišč, glede izvrševanja Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Ur.l. RS, št. 142/2021, pri čemer je objavljen že nov odlok z enakim naslovom, Ur. l. RS, št. 146/2021 dne 11. 9. 2021).

Za zaposlene na sodiščih se sklicujete na drugi odstavek 6. člena Odloka kot pogoj za opravljanje dela (oz. predvidevamo, da se boste po novem Odloku na 5. in 6. člen).

- 1.) Izpolnjevanje pogoja cepljenja, prebolewnosti ali testiranja je osebni zdravstveni podatek, ki ga zaposleni uslužbenec, upoštevajoč veljavne zakonske predpise, ni dolžan posredovati delodajalcu. Osebna privolitev delavcev v obdelavo teh osebnih podatkov se ne more šteti za prostovoljno, saj gre zaradi položaja moči delodajalca za nedopustno poseganje v njihovo zasebnost. Obenem pa gre za posebno vrsto t. i. občutljivih osebnih podatkov, ki so po zakonu o varovanju osebnih podatkov najstrožje varovani.
- 2.) Testiranje zaposlenega s hitrim antigenskim testom ali PCR testom predstavlja medicinski poseg v človeško telo, tudi v primeru samotestiranja. Za takšen medicinski poseg ali samotestiranje ni nobene medicinske indikacije, če je človek zdrav. Vsi neprostovoljni posegi v telo so prepovedani. In enako, kot pri točki 1, tudi če delavec privoli v testiranje zaradi postopkov zoper njega oz. zaradi grožnje z izgubo zaposlitve (kot izhaja iz napotila v Odloku, tretji odstavek 7. člena, tudi v novem odloku), se takšen poseg ne more šteti za prostovoljnega; zato je prepovedan. Tudi WHO, Svetovna zdravstvena organizacija, ne priporoča množičnega testiranja asimptomatskih oseb¹, ta navodila do danes niso bila spremenjena. Prav tako iz do sedaj izvedenih znanstvenih študij² izhaja, da ni nobene povezave med množičnimi testiranj

1

„Recommendations for national SARS-CoV-2 testing strategies and diagnostic capacities Interim guidance 25 June 2021; „Widespread screening of asymptomatic individuals is not a currently recommended strategy due to the significant costs associated with it and the lack of data on its operational effectiveness.

- 2 - Chaudhry, *A country level analysis measuring the impact of government actions, country preparedness and socioeconomic factors on COVID-19 mortality and related health outcomes*: [https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370\(20\)30208-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/eclinm/article/PIIS2589-5370(20)30208-X/fulltext);
- Angela E Raffle, consultant in public health¹, Mike Gill, former regional director of public health, *Mass screening for asymptomatic SARS-CoV-2 infection* *BMJ* 2021; 373 doi: <https://doi.org/10.1136/bmj.n1058> (Published 28 April 2021) Cite this as: *BMJ* 2021;373:n1058; <https://www.bmj.com/content/373/bmj.n1058>; „Temelj testiranja mora biti torej

in zmanjšanjem števila okužb. Na spornost splošnega testiranja populacije so opozorili tudi nekateri slovenski zdravniki že v januarju 2021 in znova dne 9. 9. 2021.³

- 3.) Naj spomnimo na odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-83/20-10, ki je navedlo, da se lahko uvede le strokovno utemeljene ukrepe. Iz Odloka(ov) ni razbrati, da temelji(jo) na strokovnih ukrepih. Tudi glavni članici strokovne posvetovalne skupine sta izjavili, da z novim Odlokom (vsebina iz Ur. l. RS, 146/2021) nista seznanjeni⁴. Prav tako ne gre za razglašene izredne razmere, ko bi bilo, glede na Ustavo RS, možno omejiti nekatere človekove pravice; a nekaterih ni mogoče omejiti niti v času izrednih razmer, in med te spada 18. člen Ustave RS v povezavi s 3. členom Evropske konvencije za človekove pravice. Evropsko sodišče za človekove pravice je že povedalo, da gre za nečloveško ravnanje, kadar se namerno povzroča hudo trpljenje, duševno ali telesno, in ki je v konkretnem primeru neopravičljivo; kakor tudi je prepovedano ponižujoče ravnanje, če se nekoga prisili, da ravna v nasprotju s svojo voljo ali vestjo oz. kadar gre za takšno ravnanje, ki v žrtvi zbudi občutek strahu, tesnobe ali manjvrednosti, jo poniža in če je le mogoče, zlomi njen telesni ali moralni odpor (sprememba definicije je prišla po primeru Irska proti Združenemu Kraljevstvu 1978). Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava Listina EU o temeljnih pravicah, mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. Poleg tega mora biti časovno zamejeno, utemeljeno in sorazmerno okoliščinam (16. člen Ustave RS). Menimo, da vodstev sodišč ni potrebno opozarjati na določila ustave, zakonov, mednarodnih konvencij in drugih mednarodnih predpisov, in na to, da jih je treba spoštovati.
- 4.) Ukrepi delodajalca so nadalje pogojeni z določbami ZDR-1 in ZVZD-1. Tveganja, za katera je delodajalec pristojen izvajati ukrepe, so le tista tveganja, ki izhajajo iz samega dela in delovnega mesta ali pa iz psihofizičnega stanja delavca, če je to povezano z delom in delovnim mestom, ki ga zaseda. Za tveganja, ki izhajajo iz delovnega mesta, se izdelava ocena tveganja (17. člen ZVZD-1). Za tveganja, ki izhajajo iz delavca, pa je relevantno njegovo konkretno psihofizično stanje (starost, nosečnost, invalidnost ...), pri čemer je psihofizično stanje delavca praviloma razlog za prilagoditve dela in zaščito pri delu, ne pa za sankcioniranje delavca. Testiranja kar tako, na primer na HIV, malarijo ipd., niso dovoljena, ker lahko pomenijo poseg v zasebnost posameznika. Dovoljena so le tista testiranja, ki so povezana z delom, na primer na alkoholiziranost in prisotnost drugih opojnih snovi (o drugih pravnih vprašanjih povezanih z delovnim mestom in delavcem, se sklicujemo na članek, objavljen v Pravni praksi, „Testiranje zaposlenih na covid-19: obveznost iz delovnega razmerja ali prepovedana diskriminacija?“, Pravna praksa, št. 33, 2021, str. 8-10.).
- 5.) Glede posameznega delovnega mesta na sodišču ni bilo opravljenih ocen tveganosti delovnega mesta v zvezi z obstoječimi epidemiološkimi izzivi, saj če bi bila ta izdelana, ne bi bilo celotno sodstvo podvrženo enakim ukrepom (ob presumpciji ustavnosti in zakonitosti zahtevanega). Poleg tega se nam postavlja vprašanje sorazmernosti, saj v preteklosti in tudi sedaj ni zaslediti nobene druge bolezni, ki bi imela tako rigorozen pristop v delovnem okolju (kot tudi širše). Iz nobenih podatkov do sedaj ni razvidno, ali so se in če so se, na kakšen način so se, širile okužbe na sodiščih. Na sodiščih se je z običajnimi epidemiološkimi ukrepi, kot so čiste roke, razkuževanje prostorov, fizična razdalja med osebami, tudi z maskami (ki so prav tako sporen medicinski pripomoček glede na medicinske študije o njihovi učinkovitosti pri preprečevanju prenašanja virusov), ob zagotavljanju fizičnih pregrad (v razpravnih dvoranah), kakor tudi ponekod z izboljšanjem prezračevanja (npr. na Miklošičevi 12), skozi dosedanji

za sumljive primere, njihove stike in tam, kjer obstaja veliko tveganje, pri čemer mora biti vse testiranje kakovostno in s podporo ljudem, ki se morajo izolirati."

³-<https://www.slovenskizdravniki.si/strokovno-mnenje-o-izvajanju-posebnega-presejalnega-programa-sars-cov-2-v-viz/> - <https://www.slovenskizdravniki.si/zakon-o-nalezljivih-boleznih-aktualno-stanje/> (točki 5. in 6).

⁴ „Mateja Logar in Bojana Beović sta za 24ur odgovorili, da z vladnim odlokom nista seznanjeni.“, <https://www.slovenskenovice.si/novice/slovenija/zivljenje-bo-od-srede-obcutno-drugace-pozivi-k-dodatnim-izjemam/#!>

epidemiološki čas, obvladovalo izbruhe okužb, oz. vsaj na Miklošičevi 12 ni bilo zaznati odrejenosti karanten zaradi zamejevanja širjenja okužbe na delovnem mestu. Delo je bilo organizirano tudi od doma in tudi sedaj bi se lahko tako organiziralo (vsak 1x ali 2x tedensko), saj se je ta rešitev v preteklosti izkazala za učinkovito rešitev, ki tudi danes ustrežnejši, milejši in s tem sorazmernejši ukrep preprečevanja širjenja okužb. Z manjšim številom prisotnih na delovnih mestih na sodiščih, se tudi učinkovito zmanjša možnost za prenos okužbe.

- 6.) Posebej pa opozarjamo na Uredbo (EU) 2021/953 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2021 o okviru za izdajanje, preverjanje in priznavanje interoperabilnih potrdil o cepljenju, testu in preboleli bolezni v zvezi s COVID-19 (digitalno COVID potrdilo EU) za olajšanje prostega gibanja med pandemijo COVID-19. V njej je določeno, da je treba preprečiti neposredno ali posredno diskriminacijo oseb, ki niso cepljene, na primer iz zdravstvenih razlogov, ali ker niso del ciljne skupine, za katero se cepivo proti COVID-19 trenutno uporablja, ali je zanjo dovoljeno, kot so otroci, ali ker še niso imele priložnosti cepiti se, ali so se odločile, da se ne bodo cepile. Zato posedovanje potrdila o cepljenju ali posedovanje potrdila o cepljenju, na katerem je navedeno cepivo proti COVID-19, ne bi smelo biti predpogoj za uveljavljanje pravice do prostega gibanja ali za uporabo storitev čezmejnega potniškega prevoza, kot so letalski, železniški, avtobusni, trajektni ali drug prevoz. Poleg tega te uredbe ni mogoče razlagati, kot da določa pravico ali obveznost do cepljenja (36. člen).⁵
- 7.) V zvezi z Odlokom opozarjamo na izrecno diskriminacijo na delovnem mestu, saj prihaja do razlikovanja med tistimi, ki testiranje ne rabijo izvajati, ker so cepljeni ali prebolevniki, in tistimi, ki so necepljeni. Splošno znano je že, torej, tudi slovenski mediji so o tem poročali in bile so podane izjave nekaterih slovenskih strokovnjakov, v tujini stroka bistveno več poroča o tem⁶, da cepljeni tudi prenašajo oz. širijo virus (kot tudi obolevajo), kakor so tudi znani primeri, da je prebolevnik ponovno pozitiven na virus, glede na opravljeno testiranje s PCR testom (o zanesljivosti teh testov je bilo že dosti javno povedano). Če je namen delodajalca preprečiti kakršnokoli širjenje virusa med njegovimi zaposlenimi, potem mora na enak način med vsemi zaposlenimi, ki se nahajajo na delovnem mestu, preverjati, ali imajo virus SARS-CoV-2. Če ostane pri razlikovanju glede testiranja, pri čemer za takšno razlikovanje ni utemeljene podlage, bo kršeno (najmanj) načelo nediskriminacije po osebni (zdravstveni) okoliščini, vprašanje pa je, ali se bo širjenje virusa na tak način ne bo učinkovito zajezilo.
- 8.) Pogoj PCT, kot je postavljen v Odloku, po našem mnenju posega tudi v ostale ustavne človekove pravice in svoboščine (nekatero smo že izpostavili), kot so še opredeljene in izhajajo iz 5., 14. do 18., 34., 35., 38., 39., 41., 44., 45., 46., 49., 51., 63., 72. Ustave RS in pomeni (najmanj) tudi kršitve 6., 8. in 13. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov ter 2., 4., 11., 12. in drugih členov Zakona o varstvu pred diskriminacijo (ker gre za vprašanje legitimnosti cilja in ustreznosti, potrebnosti in sorazmernosti sredstev za doseganje tega cilja preprečevanja širjenja virusa SARS-CoV-2). Posledično opozarjamo na odškodninsko odgovornost delodajalca in odgovornih oseb v primeru protipravnega poseganja v temeljne pravice zaposlenih. Vendarle pa dopuščamo možnost, da bo katero od sodišč v Republiki Sloveniji ali pa Ustavno sodišče RS glede ustavnosti pogoja PCT odločilo, da je takšen poseg

⁵Dostopna je na povezavi: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/...>

⁶podatki iz Izraela, npr. <https://m.jpost.com/breaking-news/for-first-time-since-march-855-new-coronavirus-cases-in-israel-674084>, iz ZDA, npr. izjava dr. Faucija https://www.msnbc.com/all-in/watch/dr-fauci-explains-updated-cdc-mask-guidance-for-vaccinated-people-amid-covid-hotspots-117489221538_COVID-19_Vaccine_Breakthrough_Infections,_Associated_with_Large_Public_Gatherings_-_Barnstable_County,_Massachusetts,_July_2021 https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/70/wr/mm7031e2.htm_Outbreak_of_SARS-CoV-2_Infections,_Including_in_Slovenije:_Bojana_Beovic,_vodja_posvetovalne_skupine_za_cepljenje_pri_nacionalnem_institutu_za_javno_zdravje,_je_pojasnila,_da_je_bil_v_tem_primeru_relativno_visok_delez_okuzb_posledica_tega,_da_cepiva_ne_dajejo_100-odstotne_zascite,_zato_se_lahko_okuzijo_tudi_cepljeni._Ob_tem_je_dodala,_da_so_po_njenih_podatkih_cepljeni_in_necepljeni_enako_uspesni_prenašalci_virusa; <https://www.mladina.si/209790/vec-je-cepljenih-vecji-bo-delez-cepljenih-med-okuzenimi/>

ustavno dopusten, zakonit in zato dovoljen, čeprav se v EU že oblikuje drugačna sodna praksa⁷. V takem primeru bomo zahtevali, da nam delodajalec omogoči opravljanje testiranja na način, ki je za pobudnike manj invaziven in nevaren, in sicer z testom slin ali brisa z grgranjem – kar se uporablja v drugih evropskih državah.

10.) Ker stroka in dosedanje izkušnje kažejo, da tudi cepljeni obolevajo in širijo virus, ne razumemo, zakaj bi se „necepljeni množici ljudi“ omejevalo dostope na delovno mesto, pa tudi do bank, trgovin, bencinskih črpalk, pošt, upravnih enot in navsezadnje sodišč. Nenazadnje je bilo od mnogih domačih in svetovnih strokovnjakov slišati, da je virus tu in bo ostal ter da se bomo morali naučiti živeti z njim, tako, kot smo v preteklosti živeli in še živimo z različnimi drugimi virusi in boleznimi. Tudi menimo, da ste seznanjeni z Resolucijo Sveta Evrope z dne 27. 1. 2021, št. 2361 (2021), ki določa, da cepljenje ni obvezno in da se na nikogar ne pritiska, se ga ne prisiljuje politično, socialno ali kako drugače, da se cepi, če tega ne želi narediti sam, poleg tega pa je treba zagotoviti, da nihče ne bo diskriminiran, ker ni bil cepljen zaradi možnih tveganj za zdravje ali ker noče biti cepljen⁸.

11.) Menimo, da nam ni potrebno omenjati, kaj šele poudarjati načela o delitvi oblasti in vloge sodišča, kot to določa še vedno veljavna Ustava RS (3. in 23. člen). V Republiki Sloveniji se z odloki spodbija demokracijo in pravno državo. Branik pravne države in demokracije pa je v zadnji fazi sodišče. Apeliramo na spoštovanje Ustave RS, mednarodnih konvencij o človekovih pravicah in vseh drugih aktov, ki ohranjajo človekove pravice in temeljne svoboščine. Naj sodna veja ne poklekne pred izvršno ali zakonodajno vejo oblasti.

Zaključujemo samo z besedami nekdanjega predsednika Evropskega sodišča za človekove pravice Luziusa Wildhaberja, da tudi v času kriznih okoliščin človekove pravice morajo ostati v veljavi.

Zaposleni na sodišču:

⁷Izpostavljam

- sodbo z dne 18. 8. 2021 Vrhovnega sodišča Španije, ki je glede določenih dejavnosti in pogojevanja s PCT pogojem odločilo, da gre za neustaven ukrep. Roj: STS 3260/2021 - ECLI:ES:TS:2021:3260

Id Cendoj: 28079130012021100029, Órgano: Tribunal Supremo. Sala de lo Contencioso, Sede: Madrid, Sección: 1, Fecha: 18/08/2021, de Recurso: 5899/2021, N° de Resolución: 1103/2021

- sodbo z dne 24. 8. 2021 Administrativnega sodišča v Versaju, Tribunal Administratif de Versailles, Republique Francaise, N° 2107184-2107186

⁸<https://pace.coe.int/en/files/29004>